

Izhaja, izvenredni ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisni naj se pošiljajo uredništvu...

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. - Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) - Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent.

Mussolinijeva vlada in popolari

Od kongresa «popolarov» v Turinu pa do danes je minulo le malo dni. In vendar: kakšna izprememba se je odigrala v tem kratkem času na pozorišču političnega in parlamentarnega življenja Italije!

Oddaljena opaževalca, ki ne more imeti vplogleda v koleseja sedanje vladavine v Italiji, je ta Mussolinijev čin moral presenetiti. Danes pa se more že videti jasneje.

Edino le popolari - ki so poleg socialistov - komunistov edina res organizirana stranka - so si nekako ohranili svojo politično in parlamentarno pozicijo tudi po zmagi fašizma.

Po vsem tem je bila upravičena misel, da ohrani čim boljše razmerje do stranke popolarov in da bo njihovo sodelovanje na vladi v prilog njegovim namenom.

Danes pa vidimo, da je bila taka domneva zgrešena. Mussolini je s krepko kretajno odsvolil popolare iz kabineta. In to, previdno, brez dovoljnega razloga, ki bi bil - vsaj za vnanjega opaževalca - v pravem razmerju s pomembnostjo tega čina.

Ravno zato, ker Mussolini hoče vseskozi izvršiti svoj fašistovski program, je porabil priliko pretveznega afronta popolarov na kongresu v Turinu, da se je iznebil popolarske primese v ministrstvu.

Italija

Kako nameravajo fašisti potašistiti parlament in državne organe

RIM, 26. Včeraj se je sestel veliki fašistovski svet, ki je razpravljal o volilni reformi. Zastopani sta bili dve stališči: Farinaccijevo za enoimenski volilni okraj in Bianchijevo za večinski sistem.

Na zadnji seji fašistovskega sveta je bilo tudi sklenjeno odpraviti mesta političnih poverjenikov stranke, ki so imeli med drugim nalogo nadzorovati... podrejene državne organe.

Krvavi boji v Cirenaiki RIM, 26. Listi objavljajo podrobnosti o zadnjih bojih v Cirenaiki, tekem katerih so kolonijske čete zavezle Agedabijo.

Poljski novinarji v Genovi GENOVA, 26. Davi so prispeli iz Rima poljski novinarji. Spremlja jih sen. Barzilai. Družba «Ansaldo» jim je priredila v Pegliju slavnostno pojedino.

vzklika «Impero» - poleg fašistovske stranke obstojale še druge stranke?!

Beseda je menda dovolj jasna. Zahteva se popolna kapitulacija vseh strank pred fašizmom. Saj tudi popolarom ni nič koristilo, da so se izjavili za lojalno sodelovanje s sedanjo vlado, da so delali poklone fašizmu, da so se odrekli ene svojih glavnih zahtev - proporcionalnega volilnega sistema - in so si - to pa menda le bolj radi časti zastave - hoteli ohraniti le neko «avtonomijo» pri presojanju raznih vprašanj.

V svoji samozavesti kliče fašizem vsem drugim strankam: pokorite se, vdajte se v svojo usodo! In popolari so se menda že vdali. V tej domnevi nas podkrepiljo izjave njihovega prvaka Mede, češ, da je pozicija popolarov izrecno naklonjena težki nalogi Mussolinija brez ozira na to, ali so na vladi zastopani ali ne!

Razumljiva je. Popolari se nahajajo v težavem, kritičnem položaju. In to ne le vsled zmagovitega fašistovskega pritiska, ampak tudi vsled dogodkov v lastni stranki. Kongres v Turinu se je sicer izrekel z veliko večino za politiko strankinega vodstva.

Nadaljevanje pogajanj z demokrati - Načrt za koalicijsko volilno vlado - Možnost uradniške vlade?

BELGRAD, 26. Razvoj vladne krize se je zasakal precej drugače, kakor se je pričakovalo. Odklopitev je padla očitvidno na skupni avdijenci radikalnih ministrov, ki je trajala od pol 1. ponoči.

O vsebini nočnega razgovora na dvoru se seveda ne da izvedeti zanesljivih podrobnosti. Posledice pa so se pokazale, kaj je nastopil v misljenju dosevanih nasprotnikov koalicijske med radikalci popoln preobrat.

Izjav radikalnih politikov se da sklepati, da je kralj simiči radikalnim ministrom odločno izjavil, da ne more pristati na sestavo homogene radikalne vlade.

S kakimi argumenti je vladar radikalce preobrnil, je neznano. Dejstvo pa je, da je sedaj njihovo stališče docela drugačno, kakor je bilo še snoči.

Pašić je sporočil Davidoviču delovni program, ki so ga zamislili radikalci in ki obsega naslednje točke: uradniški in invalidski zakon, proračun, vojni zakon, zakon o centralni upravi in izenačenju davkov, tiskovni, zborovalni ter cestni zakon in agrarni zakon v južni Srbiji in Dalmaciji.

Popoldne ob 4. se je vršila seja demokratskega kluba, na kateri se je po Davidovičevem referatu razvila občirna debata o Pašičevem predlogu.

RIM, 26. Sinoči je odpotoval načelnik tukajšnje ruske trgovske misije Worowski v Lausanne, kjer bo zastopal Rusijo na konferenci za mir na vzhodu.

Jugoslavija

Radikalci prekinili vse stike z Radićem BELGRAD, 25. Glavni organ radikalne stranke «Samouprava» je začela že včeraj pod naslovom «Ustavno vprašanje in rešitev parlamentarne krize» priobčevati kronološko vse važne politične dogodke, ki so se odigrali po končanju volitvah od 18. marca dalje z ozirom na pogajanja radikalne stranke z Radićem.

Nadaljevanje pogajanj z demokrati - Načrt za koalicijsko volilno vlado - Možnost uradniške vlade?

BELGRAD, 26. Razvoj vladne krize se je zasakal precej drugače, kakor se je pričakovalo. Odklopitev je padla očitvidno na skupni avdijenci radikalnih ministrov, ki je trajala od pol 1. ponoči.

Izjav radikalnih politikov se da sklepati, da je kralj simiči radikalnim ministrom odločno izjavil, da ne more pristati na sestavo homogene radikalne vlade.

S kakimi argumenti je vladar radikalce preobrnil, je neznano. Dejstvo pa je, da je sedaj njihovo stališče docela drugačno, kakor je bilo še snoči.

Pašić je sporočil Davidoviču delovni program, ki so ga zamislili radikalci in ki obsega naslednje točke: uradniški in invalidski zakon, proračun, vojni zakon, zakon o centralni upravi in izenačenju davkov, tiskovni, zborovalni ter cestni zakon in agrarni zakon v južni Srbiji in Dalmaciji.

Popoldne ob 4. se je vršila seja demokratskega kluba, na kateri se je po Davidovičevem referatu razvila občirna debata o Pašičevem predlogu.

RIM, 26. Sinoči je odpotoval načelnik tukajšnje ruske trgovske misije Worowski v Lausanne, kjer bo zastopal Rusijo na konferenci za mir na vzhodu.

zakoni. Če bi se v vladi na podlagi tega programa pokazalo nesoglasje, se delo skupščine prekine in razpišejo nove volitve. Težkoče do tega sporazuma so že znatne.

Vsi demokratski poslanci, ki so se udeležili debate, so se strinjali v tem, da mora deklaracija vlade povdariti volilni karakter vlade; da mora vlada v slučaju nesoglasja mesto ostavke takoj iti na volitve; da se mora delovni program skrečiti in da se morajo kar najhitreje urediti uradniške plače.

V parlamentarnih krogih izjavljajo, da so po vseh znakih sedanja pogajanja zadnji poskus, da se kriza reši parlamentarno. Ako se ta poskus ponesreči, potem je z vsvo resnostjo računati na to, da se sestavi izvenparlamentarna uradniška vlada, ki bb s kratkim delovnim programom apelirala na patriotizem poslancev ter nato razpisala volitve.

Čehoslovaška

Čehoslovaški ukrepi proti Madžarski PRAGA, 26. Z ozirom na zaprejte slovaške meje za ogrske državljane je bilo izdano uradno poročilo, v katerem je rečeno, da je bil odgovor ogrske vlade glede umora čehoslovaškega finančnega stražnika Sedlačka nezadosten, vsled česar je čehoslovaška vlada prisiljena zapreti mejo napram Ogrski in podvzeti vse tozadavne mere, kakor pojačiti obmejne straže idr.

Ti ukrepi so povzročili povsod neprijetne posledice za ogrske državljane. V Bratislavi se na pr. preteklo nedeljo niso več smeli izkrcati ogrski državljani, ki so se bili pripeljali z dvema parnikoma; isto se je zgodilo tudi ogrskim državljanom, ki so se bili pripeljali s parnikom z Dunaja.

Budimpešta, 26. Madžarski tiskovni urad javlja, da je čehoslovaška (madžarski tiskovni urad pravi, seveda... nehoti češkal) vlada sprejela madžarski predlog, naj se poveri preiskava zaradi obmejnih incidentov mešani komisiji.

Vsled raznih incidentov na obmejni postaji Hidas - Nemety je železniška zveza med Čehoslovaško in Ogrsko prekinjena. Čehoslovaški odposlanci v mešani komisiji za razmejitve med Čehoslovaško in Ogrsko so bili odpoklicani v znak protesta proti ogrskim nasiljem.

BUDIMPEŠTA, 26. Po poročilih tukajšnjega čehoslovaškega poslanstva, bodo ukrepi proti ogrskim državljanom trajali tako dolgo, dokler ne dobi čehoslovaška vlada od ogrske vlade zadoščenje za napade na čehoslovaške obmejne straže.

Rusija

Leninovo stanje MOSKVA, 26. Včerajšnje zdravniško poročilo o stanju Lenina pravi: Temperatura 37,4, utripanje žile 110, dihanje 24, splošno stanje neizpremenjeno.

Nemško-ruska pogodba za zaplenjene ladje LONDON, 26. Iz Moskve poročajo, da je bil med Rusijo in Nemčijo sklenjen dodatno k rapalski pogodbi dogovor radi tekoma vojne zaplenjenih ladij.

Berlin, 26. Uradno se poroča iz Moskve, da se je ustanovila republika na Kavkazu, ki jo tvorijo Azerbeigin, Armėnija in Georģija.

Francija

Francoska oblastva zaplenila dva italijanska motorna čolna zaradi neupravičene ribolova ob Korziki PARIS, 26. «Echo de Paris» javlja iz Bastije, da so francoska oblastva zaplenila dva motorna čolna iz Livorna zaradi neupravičene ribolova v korzikarskih vodah.

Anglija

Anglija vrnila Rusiji zaplenjene ladje. LONDON, 26. V smislu razsodbe londonskega sodišča bo Anglija vrnila Rusiji 9 ladij, ki jih je zaplenila tekoma državljanske vojne.

Nemčija bo v kratkem ponudila Franciji pogajanja

LONDON, 26. «Manchester Guardian» javlja iz Berlina, da se ne more začasno pričakovati še nikaka akcija z nemške strani glede vprašanja odškodnin, kajti dr. Hermes je bolan, preds. Ebert pa na dopustu. Isti list javlja tudi, da se smatra, da bo g. Stahmer, nemški poslanec v Londonu, dobil nalogo, naj opozori angleško vlado, da pomeni zadnji Rosenbergov govor v zbornici fakično odprtitev pogajanj.

Turčija

Mustafa Kemal odklanja kandidaturu v Carigradu, ker mesto ni še svobodno CARIGRAD, 26. Mustafa Kemal je poslal volilnemu odboru v Carigradu brzojavko, v kateri obžaluje, da ne more sprejeti ponujene mu kandidature, ker noče biti poslanec mesta, katerega popolna svoboda ni še izvojevana.

Nemčija

Zasedanje državnega zbora odgodeno do 3. maja BERLIN, 26. Državni zbor je odobril dodatek k bilanci v svrhu pokritja stroškov vsled zasedbe ruhrske kotline in kredit 400 milijard mark za zagotovitev prehrane ruhrskega prebivalstva.

Ogrska

Madžari postajajo - bolj mirni BUDIMPEŠTA, 26. Madžarski tiskovni urad javlja, da je čehoslovaška (madžarski tiskovni urad pravi, seveda... nehoti češkal) vlada sprejela madžarski predlog, naj se poveri preiskava zaradi obmejnih incidentov mešani komisiji.

Konferenca v Lausanni

Italijansko - turški spor zaradi Kasteloryza Turčija bi hotela zopet na... Donavo Odlučna zavrnitev turških zahtev po jugo-slovenskem in romanskem delegatu LAUSANNE, 26. Včeraj se je sestel gospodarski osek konference pod predsedništvom kom. Montagne, ki je začel proučevati težko vprašanje vrnitve premoženja, pravic in interesov zavezniškim državljanom v Turčiji.

Popoldne se je sestel politični osek pod predsedništvom sira Runbolda. Razpravljalo se je o vprašanju otoka Kasteloryza, glede katerega se je bila nedavno razsirla vest, da so ga Turki zasedli.

Popoldne se je sestel politični osek pod predsedništvom sira Runbolda. Razpravljalo se je o vprašanju otoka Kasteloryza, glede katerega se je bila nedavno razsirla vest, da so ga Turki zasedli.

Popoldne se je sestel politični osek pod predsedništvom sira Runbolda. Razpravljalo se je o vprašanju otoka Kasteloryza, glede katerega se je bila nedavno razsirla vest, da so ga Turki zasedli.

se turška zahteva po tej bistveni teritorijalnim izpremembi kratkoma odkloni, ker ne spada pred konferenco in ker se ne more utemeljevati niti z narodnostnim načelom, kajti na tem otoku ni turškega prebivalstva. Po dolgi razpravi je predsednik odseka izjavil, da vztraja pri svoji prvotni izjavi in je odklonil turško zahtevo. Izmet paša si je pridržal odločitev.

Začela se je nato razprava o otoku Ada Kaleh, ki se nahaja na Donavi, 2 km južno od Oršove. Ta otok z ostanki nekdanje trdnjave iz časa Karla VI. je bil do l. 1878. turška last, a tega leta je prešel

na podlagi berlinskega dogovora v last Avstro-Ogrske.

Romunski delegat je zahteval suverenost nad tem otokom za Grčijo, jugoslovanski delegat pa je izrazil svoje pridržke glede pravic Jugoslavije in je pobijal turško stališče.

Zavezniki delegati so bili soglasni v tem, da se turška zahteva odkloni. Izmet paša je tudi tukaj izrazil svoje pridržke.

Razpravljalo se je nadalje o odpravi sultanovih pravic v Libiji in o pravicah tujih cerkvenih oblastev v Turčiji.

DNEVNE VESTI

Aprilski glasovi. Rimska «Agencija Italija» razširja tatarsko vest, da se v nekkih krogih širi glas, da se med belgajsko in avstrijsko vlado vršijo pogajanja za dogovor, po katerem bo Jugoslavija v slučaju vojne mogla pošiljati svoje čete preko severnega Tirolskega. Isti «glas» da hoče tudi vedeti, da je italijanska vlada podrobno obveščena o stvari in da je tudi že odredila potrebno. Med resnimi ljudmi bi mogli to vest razumeti le tedaj, če bi bila poslana v svet dne — 1. aprila. Morda pa je rečena agencija hotela na koncu meseca dobiti, kar je zamudila ob začetku: poslati svoje lahkovorne ljudi — tudi takih je baje nekaj na svetu — v april! Druge, hujske nesreče menda ne bo.

Brez komentarja. Po ukazu prefekture v Tridentu se ima nemška šola v Leifersu izpremeniti v italijansko in le v prvih časih se ima gubiti nemški jezik kot sredstvo za pojasnjevanje besed in pojmov. Proti tej odredbi je vložilo vtok 82 rodbin. Sledila so zasliševanja otrok in starišev. Vpraševali so: od kod so bili predniki rodbine, ali znajo stariš italijanski, ali govorijo otroci italijanski? Če so stariši to zanimali, je «ugotovitvena komisija» pozvala otroke na odgovor. Če ti niso znali odgovoriti na vprašanja, je komisija poklicala druge priče, ki naj bi povedale, ali niso ti otroci v razgovoru z njimi morda kdaj izpregovorili kako italijansko besedo? Kak da je občevalni jezik v družini, o tem pa niso vpraševali. Tudi se ni ta slavna komisija nič ozirala na to, da v deželi z jezikovno mešanim prebivalstvom more otrok razumeti kako besedo italijanskega narečja, in pa na to, da je bil tudi na dosedanjim nemški šoli že tri leta italijanski jezik obvezen predmet, da so se morali torej otroci naučiti nekaj italijanske. Stališče komisije je bilo: če otrok razume le nekaj italijanske, je — Italijan in hodi v italijansko šolo! Pri tem so se odigravali burni prizori, ki so pričali kaj nazorno, kako se oblastva prav nič ne menijo za voljo ljudstva. Člani komisije so vzklicali: «Če hočete imeti za svoje otroke nemško šolo, pojte preko Brennerja!» — «Kaj, vi ste nastavljeni pri italijanski državni železnici, pa hočete imeti nemško šolo za svoje otroke?» — «Vaš mož, vaša žena, nosi italijansko zvečeno ime!» Inena, kakor: Springer, Weissenstemer, Stimpfl, Pfeifer, Egger itd. itd., je komisija enostavno proglasila za — italijanska. In tako so srečno dospeli do uspeha, da so le osmim družinam priznali pravico do pouka v nemški šoli, ki pa — je ni več! Dejstva kriče tako, da je vsaka beseda komentarja odveč, ker bi le slabila vtis.

Dvoboj med poslancem Giunto in stotnikom Fornjem. Serija dvobojev se nadaljuje. Kakor javljajo iz Rima, se je vršil predvčeršnjim tam dvoboj med poslancem Giunto, tajnikom fašistovskega sveta in stotnikom Fornjem, znanim fašistovskim organizatorjem. V boju sta bila oba nasprotnika ranjena, prvi na desni roki drugi na ustih. Nasprotnika se nista poravnala.

Čemu je kletka za jetnike v sodni dvorani? Ko se po raztegnitvi italijanskega kazenskega zakonika na nove pokrajine pojavila v sodni dvorani kletka, v kateri sedijo jetniki med razpravo pod stražo orožnikov, se je občinstvo, vajeno dotlej videti v takih kletkah divje zverj, kaj začudeno spogledavalo. Zdi se pa, da ima ta kletka tudi svoje dobre strani. Poleg tega da pritiska ta kletka obtožencu, ki je imel čast sedeti v njej, na čelo pečat razbojnika (če se potem slučajno dokaže, da je nedolžen, ... nič ne del), katerega se je treba varovati kakor divje zveri, ima ta kletka tudi to prednost, da ga varuje pred napadi ljudi, ki ga gledajo. Tako je te dni v Firencah rešila kletka gotove smrti dva jetnika, obtožena umora nad nekim fašistom. Mnogi, ki je prisostvovala razpravi, je s klicem «Fašisti, naprej!» planila proti kletki in začela obmelavati jetnika s kozarci, steklenicami, črninami in drugim orožjem, do katerega je prišla, nekateri so celo poizkusili zlomiti železne droge na kletki, kar pa se jim ni posrečilo. Sodniki, orožniki, odvratniki in nekateri fašisti sami so komaj ubavili ona dva nesrečnega, zaprta v kletki.

Kakor se vidi, je zakonodajalec že vedel, kaj dela, ko je ukrenil, da se jetniki pri razpravah obdajo s čim bolj močnimi železnimi drogi, in smo lahko zadovoljni, da se je z modernim italijanskim kazenskim zakonikom vplela in nas tudi ta nekoliko zastarela, toda vendar še vedno duhu časa odgovarjajoča naprava.

Poštne pristojbine za pošiljanje časopisov v inozemstvo. Listi, ki jih pošiljajo neposredno njihovi izdajatelji v inozemstvo, se smejo frankirati po nižjih tarifi, t. j. 15 stotink za vsakih 50 gramov. Ta določba pa ne velja za Nemčijo, ker ni njena poštna uprava dala do sedaj nikakega tozadevnega odgovora.

Predpisi za izseljevanje v Ameriko. Da se prepreči nedostatk in nerednosti, ki so se dogajali prejšnja leta pri izseljevanju v Združene Države, so bile izdane za 42.000 italijanskih državljanov, kateri se v letu od 1. julija 1923 do 30. junija 1924 lahko izselijo v Združene Države, sledeče določbe: Vsakdo, ki želi ukrcati se, mora nasloviti s priporočilnim pismom prošnjo na pristojnega kr. izseljenškega inspektorja (R. Ispettore dell'emigrazione) ter navesti v prošnji: 1) Ime, priimek, ime očeta in matere, dan rojstva, občine, v kateri prebiva, z natančnim naslovom, ime, priimek in starost članov svoje družine, katere namerava vzeti s seboj. 2) Poklic ali obrt, ki jo izvršuje prošilec. 3) Če je rezervist, ki je prišel po avguetu 1914 iz inozemstva, da se podvrže vojaški službi, tedaj mora priložiti prijavevalo vojaškega okrožja, ki potrjuje to njegovo lastnost. 4) Razred, v katerem namerava potovati. 5) Razloge, radi katerih se izseljuje (da dobi delo, da gre k sorodnikom itd.); če gre k sorodniku, mora navesti njegovo ime, priimek, stopnjo sorodstva ter njegov natančen naslov. 6) Priložen mora biti končno seznan listin, katere se prilagajajo prošnji. Pristojni kr. izseljenški inspektor za nove pokrajine je v Trstu. Prošnje, ki bodo poslane po drugi poti kakor potom priporočilnega pisma, se ne bodo upoštevale. Ustne prošnje so prepovedane. Izseljenški inspektorji bodo nakazali prostore, kakor bodo dospelje prošnje ter v okviru številne izseljence, ki so določeni za vsak inspektorat. Potni listi za Ameriko izdani pred 1. majem se bodo morali podaljšati potom pristojnega oblastva.

Služba s poštnimi zavoji v privatni upravi. Ker tolmajoči nekateri trdijo napačno odlok z dne 28. februarja t. l. št. 578 o predaji službe s poštnimi zavoji privatnikom, izjavlja uprava pošte, da ostane v smislu omenjenega odloka ta služba neizpremenjena. Razlika obstoja le v tem, da pride s 1. januarja 1924. služba s poštnimi zavoji v režim monopolov, kar bo imelo za posledico, da ne bodo mogla od omenjenega dne dalje privatna podjetja prevažati zavojev do 20 kg na račun tretjih oseb brez predhodnega dovoljenja poštnega ministrstva v smislu določb, ki bodo pravčasno izdane v posebnem dekretu. Prošnje za to dovoljenje se bodo smele ulagati le po objavi tega dekreta.

Odpust kazni ječarjem. Uradni vestnik prinaša odlok, s katerim se raztegne določbe kr. odloka 1. decembra 1920 št. 1790 glede popusta kazni za prestopke ječarjev na vse prestopke zagrešene do 22. decembra 1922.

Zavarovanje na življenje pri nemških družbah. Uradni vestnik objavlja odlok z dne 22. marca 1923 št. 837, kateri določa, da preidejo zavarovanja na življenje, sklenjena od italijanskih podanikov pri nemških družbah in pretrgana po versailleski pogodbi, na državni zavarovalni zavod v smislu zakona 4. IV. 1912 št. 305. Obseg, način in pogoji tega prehoda bodo določeni s posebnim odlokom.

Društvene vesti

Društvo državnih upokojencev bo imelo svoj redni občni zbor dne 29. t. m. v dvorani «Roma» v ul. G. Carducci št. 12. Začetek ob 10. zjutraj.

Srednješolsko društvo «Zora». Jutri v soboto ob 15.30. redna odborova seja. Ob 17.30. redni sestanek s predavanjem. — Odbor.

Šolsko društvo podružnica pri Sv. Ivanu ponovi v nedeljo dne 29. t. m. veselje v treh dejanjih na Ferdeničah v dvorani G. Pertota (gostilna pri Francu). Začetek ob 5.30 pop. — Kdor se hoče pošteno nasmejati, naj te igre ne zamudi.

Iz tržaškega življenja

Smrtni skok z vlaka v teku. Včeraj zjutraj se je dogodila na železnici progi nad Barkovljami strašna nesreča, ki je zahtevala eno človeško žrtev. — Okoli 9. ure je namreč prihajal proti našemu mestu dunajski osebni vlak, v katerem se je med drugimi potniki nahajala neka mlada ženska, približne starosti 25 let. Žensko je spremljal finančni stražnik, ker je

finančna oblast na avstrijski meji sumila, oziroma dognala, da se mlada potnica peča s tihotapnim kokainom. Ko je vlak dospel v bližino Barkovlj, je ženska vprašala spremljevalca, da ji dovolji iti v stranišče. Nič hudega sledeč ji je finančni stražnik to dovolil. Kmalu potem so se nenkrat začeli prestrašeni klici potnikov in nekdo je potočil alarmni signal. Vsi presenečeni so potniki stopili k oknu, da bi videli, kaj se je zgodilo. Tedaj se jim je nudil strašen prizor: na progi je ležalo truplo mlade ženske, v katerem je finančni stražnik spoznal tihotapko, katero je on spremljal. Ta je hotela očitno pobegniti; s tem sklepom se je podala v stranišče, odprla okno ter skočila z vlaka. Pri skoku je padla tako nesrečno, da je prišla pod vlak, ki jo je povozil. Potniki so ji priskočili na pomoč, toda zamani; nesrečnica je bila že mrtva. Zdravnik rešilne postaje, ki je bil telefonično poklican na lice mesta je ugotovil, da ji je vlak zdobil lobanjo.

Pozneje je bila ženska identificirana; imenuje se Ana Bezek, stara 22 let; pri njej so našli okoli 5 kg kokaina.

Nesrečen padelec s kolesa. Včeraj popoldne je vozil s kolesom po ulici Commerciale navzdol 23-letni kovač Dominik Gollien, stanujoč v isti ulici št. 36. Ko je dospel na mesto, kjer ulica zavije proti Oberdanovemu trgu, je zadel s kolesom ob neki travmatski drog. Sunek je bil, vsled brzine, s katero je drvelo kolo, takoj silen, da je nesretni kolesar zletel v bližnji zid ter obelzel nezavesten. Ljudje, ki so zapazili nesrečo, so obvestili o dogodku rešilno postajo. Kmalu potem je prihitel na lice mesta zdravnik, ki je ponesrečenca preiskal; ugotovil je, da si je ta pretresel možgane ter zadobil razne poškodbe na obrazu in po telesu. Ker je bilo kolesarjevo stanje precej nevarno, ga je dal prepeljati v mestno bolnišnico.

Dve aretaciji. V našem mestu se je potikal neki Josip Umek, star 32 let, brez stalnega bivališča. Na njegov račun je tukajšnja policija dobila aretacijski nalog, na podlagi katerega je bil predsinotnim mož aretiran. — Odvedli so ga v zapor v ulici Coroneo.

Ker je razpečaval ponarejen 100-lirski bankovec, je bil včeraj aretiran neki Fran Novak, star 35 let, stanujoč v ulici Pietà št. 35. Spremlili so ga v zapor v ulici Coroneo.

Nevarna igra. 7-letni Ferruccio Couvar, stanujoč v ulici Donota št. 7, se je včeraj popoldne igral s svojimi sorstniki na razvalinah neke porušene hiše v starem mestu. Ko se je hotel sploziti na neki zid, se je od tega odrušil debel kamen in mu padel na nogo. Na dečkovo vpitje je prihitela njegova mati, ki je malčka prenesla v mestno bolnišnico. Tam mu je zdravnik obvezal razne poškodbe na desni nogi; ugotovil je tudi, da si je deček zlomil levo nogo. — Mali ponesrečenec je ostal v bolnišnici.

Nesreča pri delu. Včeraj popoldne so prepeljali v mestno bolnišnico 27letnega delavca Marijana Sussek stanujočega v ulici Ponziannina št. 13; mož je padel pri delu ter si zlomil desno ključnico. Ozdravil bo v 1 mesecu.

Tatovi v čevljarnici. Predsinotnim so neznanzi zlikovci vdrli v čevljarnico, nahajajočo se v ulici Madonna del Mare 2 ter odnesli nekoliko parov čevljev, za 340 lir vrednosti. Tatvino je odkril včeraj zjutraj lastnik čevljarnice Salvatore Scudo, kateri je naznanil zadevo na policijskem komisariatu v ul. della Sanità.

Nasilen blazež. V svojem stanovanju v ul. Fonderia je predsinotnim nenadoma znorel 43letni Ivan Mecchia; začel je razbijati pohištvo in groziti domačim s smrtjo. S posredovanjem uslužbenecv «Zelenega križa» so blazežnega moža prepeljali v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v opazovalnico.

Vesti z Goriškega

K statistični nezamenjenih kron naših zadrug. Centralna posojilnica v Gorici nam je poslala s prošnjo za objavo:

«Več listov je priobčilo v zadnjem času senenave zadrug katere imajo pri jugoslovanskih zavodih neizmenjene kronske vloge. Med temi zadrugami je navedena tudi «Centralna posojilnica» v Gorici z nezamenjenim zneskom K 1.296.205.— Prosimo Vas, da blagovolite v svojem cenj. listu objaviti, da ta trditve ne odgovarja resnici, ker «Centralna posojilnica» sploh nima pri jugoslovanskih zavodih neizmenjenih kronskih vlog. Edino pri Goriški podružnici ljubljanske kreditne banke ima večjo vlogo. Ta banka pa je, kakor je znano iz listov, zadobila v svrhu zamenjave potrebni denar.»

Zboljšanje avtomobilske zveze Kobarid — Sv. Lucija. Od 1. maja t. l. bo vozil ob ponedeljkih, četrkih in sobotah avtomobil pošto avtomobilskega podjetja Kobarid-Sv. Lucija tvrdko A. Devetak dedič v Tolminu tudi k opoldanskemu vlaku. Odhod iz Kobarida ob 10.30, iz Tolmina ob 11.30, prihod na postajo Sv. Lucija ob 12.05. Odhod s postaje Sv. Lucija po prihodu vlaka iz Trsta, ob 14.30, prihod v Tolmin 15.05 in v Kobarid ob 16.10.

Društveni tečaj »Zveze prosvetnih društev«, ki se je imel vršiti v nedeljo, dne 15. t. m., a se je moral vsled neugodnega vremena prenesti, se bo vršil v nedeljo, dne 29. t. m. od 9-13 ure v Gorici, v Trgovskem domu (via Petrarca 1). Program tečaja: 1. Otvoritev. 2. Dr. Just Bačar: Pomen prosvetne organizacije. 3. Josip Pavlin: Uprava prosvetnih društev. 4. Ru-

dolf Lepušček: O petju in glasbi. 5. Viktor Kjuder: O dramatik. 6. August Kozman: O telesni vzgoji.

Pozivamo tem potom vsa društva, da pošljejo kolikor mogoče veliko število svojih članov, predvsem društvenih upraviteljev na tečaj, ki je neprecenljive vrednosti za njihove funkcije. — Tajništvo Z. P. D. v Gorici.

Gabrije na Vipavskem. Iz te vasi se pa res nikoli nič ne sliši, pa tudi čita ne. Pa kaj pravim, iz vasi, saj je vendar mesto, seveda ni tako moderno kakor so druga večja mesta. Ulice imamo še vse postare. Sedaj pričakujemo, da pride komisija in da dobe ulice vsaka svoje ime, potem bo že nekoliko lepše. Mogoče, da se potem naši zaspani Gabrci prebudijo. Po drugih vaseh, na primer v Stanjelu, Smarjah, Planini, Gočah, povsod so društva oživela. Kje pa je naše bralno in pevsko društvo? Kje je slovensko izobraževalno društvo? Vse to spi spanje pravičnega. Drugod je tudi vse spalo, pa našli so se hude, kateri so znali zbuditi, pri nas pa takih ni, Trsti, ki bi morali to buditi so sami najbolj zaspani. Mogoče, da se prizadeje razume? Drugod se prirejuje kulturne in zabavne prireditve; pri nas tega nič ni. Pač pa neko drugo društvo, katerega nisem niti omenil; je znano precej naokoli; pa tudi to je za nekaj časa prenehalo delovati. To društvo se imenuje Pobalinsko. O tem društvu vam imam povedati veliko. Kakor sem že omenil, je za nekaj časa prenehalo z delovanjem, ker se člani nahajajo v Gorici in v Ajdovščini na «konferencah» (v zaporu). Na objelo medeljo je zadnjič zborovalo, potem pa so bili člani na ukaz gospoda župana Rebaka odpoklicani, kakor sem rekel, na «konferenco». Rezultat te «konference» vam poslijem, ko bo končana. Program je zelo velik.

DAROVI

Namesto rož na Mezgodnji grob prijatelja in sošolca Svetkota Meličke daruje dr. Joahim Ražem, odvetnik v Trstu L 25 za Dijaško Matičico v Trstu. Denar brani uprava.

Borzna poročila.

Trst, 26. aprila 1923

Corulich	323
Dalmatia	365
Georgitich	1225
Libera Trieste	412
Lloyd	1405
Lussino	640
Martinolich	123
Oceania	317
Premuda	395
Tripovich	280
Ampele	500
Cement Dalmatia	303
Cement Spalato	263

Valuta na tržaškem trgu.

Trst, 26. aprila 1923

ogrske krome	0.40	0.50
avstrijske krome	0.0283	0.03
čevljarne krome	60.—	60.40
dinarji	20.—	21.10
leji	9.30	9.90
marke	0.0690	0.0730
dolarji	20.20	20.30
francoski franki	136.—	136.50
švicarski franki	368.—	371.—
angleški funti papirnati	94.05	94.25

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

elegantna otroška posteljica L 220, pisalna miza iz trdega lesa, velika, L 450. Samo v Via Ceppa 17. 592

V SKLADISCU Via Ceppa 17. Popolne poročne sobe z mizico in 2 stolicama, L 1000 druge iz bukovnega brestovega, mahagonijevega, jelovega, javorjevega in topolovega lesa, obedna soba iz palisandra, kuhinja z mramorom, železna postelja z vzmetjo 180.

Pri oskrbništvu veleposestva grofa Aleksa Coroninija v Šempetru pri Gorici se je začelo s 15. aprilom t. l. spuščanje plemenskih žrebcev in sicer žrebec:

CONVERSANO-NOBLESSA
čiste lipičanske pasme, star 5 let, visok 161 cm, sivolisast, tekač. Pristojbina za skok L 100.— in žrebec

CAROL
belgijske pasme, star 5 let, visok 157 cm, rujava barve, za težko vožnjo. Pristojbina za skok L 100.—.

15/8

JADRANSKA BANKA

CENTRALA TRST

Delniška glavica L 15,000.000 Rezerve L 5,100.000

Podružnice: Opatije, Zadar, Gunaj.

Afilirani zavodi: Jadranska Banka Beograd in njene podružnice: Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Jenice, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Novisad, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Tržič, Zagreb.

NEW-YORK: Frank Sakser State Bank
VALPARAISO: Banco Yugoslavo de Chile

Izvršuje vse bančne posle.

PREJEMA VLOGE

na brunčne knjižice in na tekoči računa ter jih obračunje po 3 3/4 %.

Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes)

Zavodovi uradi v Trstu:

Via Cassa di Risparmio št. 5 — Via S. Nicolò št. 9

Telefon št. 1463, 1793, 2676. Njajna posilje od 9.30 do 12.30 in od 14.30 do 16.

PODLISTEK

WILKIE COLL.

Gospa v belem

IZPOVEDBE GOSPICE HALCOMBE

In ti si razbrskala pesek ter napravila luknjo v zemljo?
Kako to veš, Marijana?
To sem videla, ko sem prišla za teboj v čolnarnico. Toda nadaljuj, nadaljuj!
Da, brskala sem po pesku in po nekotikem iskanju sem našla košček popisanega papirja. Pisanje je bilo podpisano s začelnimi črkami Ane Catherick.
Kje ga imaš?
Gospod Persival mi ga je vzel.
Ali se spominjaš, kaj je bilo napisano na papirju? Ali bi mi ga mogla natančno ponoviti?
Da, njegova vsebina je bila kratka. Glasila se je:
«Včeraj naju je videl neki velik, krepak star možki in jaz sem morala teči, da sem se rešila. Ker ni bil zadosti trden v nogah, sem mu ušla med drevmem. Zato si ne upam priti sem ob tej uri. Pišem to-le ob šestih zjutraj, da vas obvestim in papir zakopjem v pesek. Ko bove prihodnjic govorili o vašem brezob-

nem soprogu in njegovih tajnostih, se mora to zgoditi na varnejšem mestu ali pa sploh ne. Do tedaj potrpite. Obljubljam vam, da me boste kmalu zopet videli. A. C.»
Besede «veliki, krepki, stari možki» (o katerih je bila Lavra prepričana, da odgovarjajo resnici) niso dopuščale nikakega dvoma glede motilčeve osebe. Spominjam se, da sem rekla gospodu Persivalu v grofovi navzočnosti, da je šla Lavra k čolnarnici, da poišče svojo brošo. Bržkone ji je v svoji vsiljivi uslužnosti sledil tja, da bi jo pomiril z ozirom na izpremembo Persivalovega načrta glede dokumenta. V tem slučaju pa bi bil prispel k čolnarnici še-le v trenutku, ko ga je Ana Catherick zagledala. Sumljiva naglica, s katero je odšla od Lavre, ga je bržkone napeljala, da jo je brezuspešno zasledoval, toda izključeno je, da bi bil slišal pogovor. Razdalja med hišo in jezerom in čas, v katerem me je pustil v salonu, sta izključevala možnost, da bi se on nahajal tam, ko se je Lavra pogovarjala z Ano Catherick.
Ko sem bila v tem oziru precej na jasnem, me je sedaj zanimalo najprej zvedeti, kakšna odkritja je napravil gospod Persival potem, ko mu je grof povedal svoj doživljanje.
Kje si izgubila pismo? sem jo vprašala.
Ko sem ga prebrala, sem šla v čolnarnico in se vsedla, da bi ga še enkrat prebrala. Ko sem ga brala, je padla sena na papir. Dvig-